

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

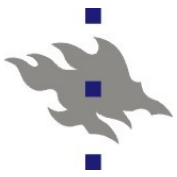
Linux-ylläpito: Verkkopalvelut

4. Kalvosetti

Jani Jaakkola

jjaakkol@cs.helsinki.fi

<http://www.cs.helsinki.fi/u/jjaakkol/lyp2010>

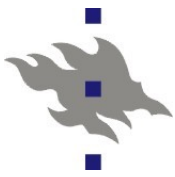
Kerberos

■ Kryptografinen autentikointiprotokolla

- Mahdollistaa käyttäjien ja palveluiden identiteetin luotettavan tunnistuksen ei luotetussa verkossa
- Verkossa on luotettu 3. osapuoli, autentikointipalvelin
  - AS, Authentication Server
- Protokolla käyttää AS:n ja autentikoitavan osapuolen välillä jaettuja salaisuuksia
  - Julkisen avaimen kryptografiaa ei käytetä lainkaan

■ Kerberos tiketti:

- Kerberos autentiprosessin tuloksena syntynyt salainen avain, jolla pääsee käsiksi varsinaisiin palveluihin
- Tiketillä on rajallinen elinaika, jonka jälkeen se täytyy uusida
- Mahdollistaa single sign on -verkon toteutuksen
  - TGS (Ticket Granting Service) tiketti luodaan kirjautuessa verkkoon sisään ja sillä hankitaan tiketit verkon muihin palveluihin

Kerberos ..

■ GSSAPI

- Generic Security Services Application Program Interface
- Standardoitu API Kerberos-tikettien välittämiseen (verkossa)
- Openssh kerberos-autentikointi ja tikettien välitys on toteutettu GSSAPI:lla

■ Linux-toteutukset:

- MIT kerberos, Heimdal kerberos, Javan kerberos

■ Kerberosin heikkouksia

- Autentikointipalvelimella talletetut jaetut salaisuudet kelpaavat sellaisenaan sisäänkirjautumiseen
- Protokolla on altis sanakirjahyökkäyksille

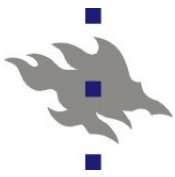
■ KDC: Key Distribution Center

- Palvelin, jonne on talletettu salaiset avaimet

■ TGS: Ticket Granting Service

- Palvelin, joka luo Kerberos tiketit

■ Käytännössä aina sama palvelin

MIT Kerberos konfigurointi

■ Konfiguroidaan master KDC

- Asennetaan paketit krb5-server, krb5-libs, krb5-workstation
- Valitaan valtakunta (CS.HELSINKI.FI)
- Kerberos asiakkaan konfiguraatio: */etc/krb5.conf*
- */var/kerberos/krb5kdc/kdc.conf*
- Alustetaan tietokanta
  - */usr/kerberos/sbin/kdb5_util create -s -r CS.HELSINKI.FI*
- Admin oikeuksien antaminen tunnuksille
  - */var/kerberos/krb5kdc/kadm5.acl*
- Luodaan admin-tunnus (ja muitakin tunnuksia)
  - */usr/kerberos/sbin/kadmin.local*
- Käynnistetään KDC
  - */sbin/service krb5kdc start*
  - */sbin/service kadmin start*

Kerberos-palvelin jatkoa..

- Tässä vaiheessa konfiguroitaisiin replikointipalvelimet (Slave KDC)
- Tunnusten (principal) luonti
  - Etähallinta kadmin-komennolla
    - */usr/kerberos/sbin/kadmin -p root/admin@CS.HELSINKI.FI*
  - Konetunnuksen luonti ja salaisen avaimen talletus
    - *addprinc -randkey host/wow-2.cs.helsinki.fi*
    - *ktadd host/wow-2.cs.helsinki.fi@CS.HELSINKI.FI*
  - Käyttäjätunnusten luonti
    - *addprinc tkt_test*
  - Tunnuksen attribuuttien listaus
    - *get_principal tkt_test*
- Testataan
  - *kinit tkt_test*
    - Jos kaikki meni hyvin syntyi tiedosto */tmp/krb5cc_<uid>*

Kerberos-asiakas

- */etc/krb5.conf*

- Asiakkaan konfigurointi

- Openssh

- Asiakas autentikointi GSSAPI:n välittämällä kerberos-tiketeillä:

- *GSSAPIAuthentication*
- *GSSAPIDelegateCredentials*

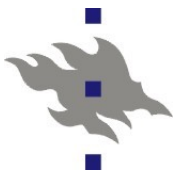
- Kerberos autentikointi serverillä käyttöön:

- KerberosAuthentication yes*
- KerberosOrLocalPasswd yes*
- KerberosTicketCleanup yes*

- *Openssh GSSAPI-patch*

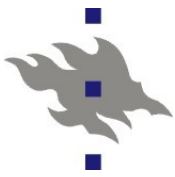
- <http://www.sxw.org.uk/computing/patches/openssh.html>
- Myös ssh-palvelinten autentikointi kerberoksella

- *pam_krb5*: PAM-autentikointimoduli

Kerberos komentoriviltä

- `/usr/kerberos/bin/kinit <principal>`
  - Autentikoituminen AS:lle ja Ticket Granting Ticketin pyytäminen
- `/usr/kerberos/bin/klist <principal>`
  - Voimassa olevien tikettien listaus
- `/usr/kerberos/bin/kdestroy`
  - Tikettien poistaminen
- Tiedosto `/tmp/krb5cc_<uid>`
  - Käyttäjän tiketit

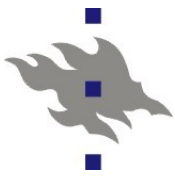

Windows: ADS

■ Active Directory Service

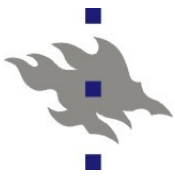
- W2K:n julkaisun myötä Windows-mikroverkossa otettu käyttöön LDAP ja Kerberos
  - Linux:in LDAP-asiakkailla voi kysellä ja päivittää ADS-palvelinten LDAP-tietokantaa
  - Laitoksen Windows-salasanojen vaihto tapahtuu **LDAP:in** yli
- Keskitetyn PDC:n sijasta ADS:n avulla voi rakentaa käyttäjätunnuspalvelimista hierarkioita
- Kerberosella korvattu vanha NTLM challenge response autentikointi
  - MS Kerberos-toteutus ei aikoinaan ollut yhteensopiva MIT-kerberosin kanssa, mutta ongelmat on nyt korjattu
- AD tukee myös keskitettyä Windows-mikroverkon konfigurointia ja päivityksiä

Linux NFSv4 ja kerberos

- <http://www.citi.umich.edu/projects/nfsv4/linux/>
- Linuxin NFSv4 tuki on nykyään tuotantokelpoinen
  - Uusiin mikroverkkoihin siis NFSv4
  - Mountd eliminoitu: mountd:n listaamien exporttien sijaan näkyy virtuaalihakemisto, jossa exportatut fs:t ovat alihakemistoja
    - Tämä virtuaalihakemisto täytyy olla olemassa serverillä!
      - */etc/exports* -tiedoston *fsid=0* vipu
  - Kerberos-toteutus
    - *rpc.idmap* – kerberos-käyttäjien kuvaaminen uid:ksi
    - *rpc.gssd* – kerberos tikettien siirto kernelin NFS-asiakkaalle gssapi:n avulla
      - Hakee tiketit suoraan */tmp* hakemistosta
    - *rpc.svcgssd* – kerberos tikettien validointi NFS-serverillä
  - Fedorassa */etc/sysconfig/nfs* tiedostoon *SECURE_NFS=yes*

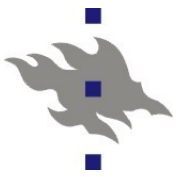
Linux NFSv4 ja kerberos

■ Palvelimella:

- NFS tunnuksen luonti *kadmin*-komennolla
  - *addprinc -randkey nfs/hallikari.cs.helsinki.fi*
  - *ktadd -e des-cbc-crc:normal nfs/hallikari.cs.helsinki.fi*
- */etc/rc.d/init.d/rpcsvcgssd start*
- */etc/rc.d/init.d/rpcidmapd start*
- */etc/exports* tiedoston muokkaus
  - *rpc/krb5*: pelkkä autentikointi
  - *rpc/krb5i*: integriteetin tarkastus (tietoa ei voi muuttaa)
  - *rpc/krb5p*: privacy (tieto on kryptattu)

■ Asiakkaalla

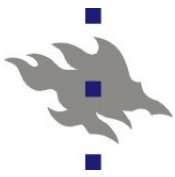
- NFS tunnuksen luonti vastaavasti kuin palvelimella
- */etc/rc.d/init.d/rpcidmapd restart*
- */etc/rc.d/init.d/rpcgssd start*
- */etc/fstab*-rivi:
  - *hallikari:/ /linux-kurssi-krb nfs4 sec=krb5p,noauto 0 0*
  -

Samba

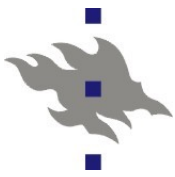
■ CIFS-protokollan toteutus

- CIFS on oikeasti SMB uudelleen nimettynä
- Protokolla peräisin muinaisesta DOS:in NETBIOS-toteutuksesta
- Windowseissa CIFS/SMB tarkoittaa käytännössä kaikkea Windows-mikroverkon liikennettä
  - Autentikointi
  - Tiedostonjako
  - Tulostus
  - Etähallinta
  - Nimipalvelu ja palveluiden saatavuuden mainostaminen
- SMB Suurimmaksi osaksi dokumentoimaton
- Sambaa kehitetään pitkälti reverse engineering menetelmällä (tosin kehittäjät kutsuvat sitä toisella nimellä)

Politiikkapäätöksiä

- MS on hylännyt perinteiset selväkieliset salasanat SMB-protokollassa
  - Registry-säädöllä ne voisi saada käyttöön jollain tasolla
  - Käytännössä kannattaa suosiolla unohtaa kryptaamattomat salasanat
- Autentikointimekanismin valinta
  - Share-level security – autentikointi salasanalla
  - User-level security – autentikointi käyttäjätunnuksella ja salasanalla, ei domainia
    - Salasanatietokannan valinta: smbpasswd, tdbsam, LDAP
  - Domain security – Samba on osa NT-domainia
  - ADS security – Samba osa ADS-domainia
- Samba ei osaa toimia (luotettavasti) ADS-domainin toteuttavana palvelimena
  - Toimi luotettavasti vain historiallisen NT-domain protokollan yhteydessä
  - Samba 4.x saattaa korjata tämän

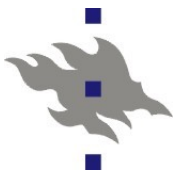
Samba-3.x

- MS:n ADS (Active Directory) tuki
  - Samban voi liittää osaksi ADS-domainia
  - Osaa Windowsien LDAP/Kerberos autentikoinnin
- *net* – työkalu
  - Tarkoituksena vastata Windows:ien *net*-komennon toimintaa
- Windows-printteriajurit ja printterin konfiguraatio samba-tulostuspalvelimelta
- Työkalut NT-domainin siirtämiseen kokonaan samban alle
  - Autentikointidatan ja palvelun siirtäminen vanhasta NT:stä Linuxille
- LDAP-tuki
  - Samban omat tietokannat voivat sijaita LDAP-serverillä

Samba ja Linux?

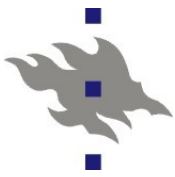
- Samban avulla Linux palvelinta voi käyttää Windows-verkon
  - Tiedostopalvelimena
  - Tulostuspalvelimena
  - Wins (ennen NBNS)-nimipalvelimena
- Linux-asiakas voi Samban avulla
  - Käyttää Windows-verkon tunnuksia sellaisenaan
  - Käyttää Windows-verkon tiedosto- ja tulostuspalveluja komentoriviltä käsin
    - Eri asia kuin Linux-kernelin sisäinen CIFS-ajuri
  - Tehdä yksinkertaista Windows-verkon hallintaa Samban mukana tulevan *net* komentorivityökalun avulla
  - *Smbtar* -työkalun avulla tehdä windows-työasemista varmistuskopioita

Samban konfigurointi

- Konfiguraatitiedosto *smb.conf*
  - *.ini-tiedostosyntaksi*
  - Aluksi globaalit asetukset
  - Tiedostojakoon tai printteriin riittävät asetukset kulmasulkeissa annetun jaon nimen jälkeen

```
[global]
workgroup = WKG
netbios name = MYNAME
security = user
[share1]
path = /tmp
[share2]
path = /my_shared_folder
comment = Some random files
```


Tiedostojakojen konfigurointi

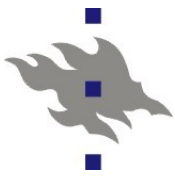
■ Huomioon otettavaa:

- Unix-puolella isoilla ja pienillä kirjaimilla on väliä, windows-puolella ei
- Symboliset linkit näkyvät Windows-puolella aitoina tiedostoina tai hakemistoina
  - Näytä symbolisia linkkejä voi tehdä samba-jaon yli

■ Konfigurointiparametreja

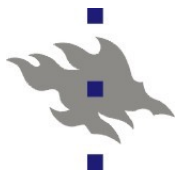
- *Path*
  - Polku samballa jaettuun hakemistoon
- *Force group, force user*
  - Pakotetaan tiedostoille annettu Linux-käyttäjä
- *Admin users*
  - Rootin oikeuksin windowsista käsin toimivat käyttäjät
- *Read list, write list, valid users*
  - Lista sallituista käyttäjistä
- *Create mask, force create mode, force directory mode*
  - Unix-oikeuksien pakotus tehdyille tiedostoille

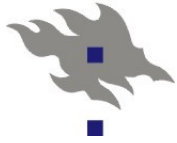
Printterijakojen konfigurointi

- Autentikointi kuten tiedostojakojen kanssa
  - Anonyymit tulostukset myös mahdollisia
- Toteutus
  - Samba vain vastaanottaa valmiita tulostustöitä Windows-asiakkailta. Linuxin oma tulostuspalvelu pitää olla jo valmiiksi konfiguroitu
- AD-domainissa tulostusajurit sijaitsevat Windows-asiakkaissa
  - Tulostusajurit voi domain-konfiguraatiossa tallettaa samba-palvelimelle keskitetysti
    - *[printers]* jako sisältää kaikille tulostimille yhteiset asetukset
    - *[print\$]* jako sisältää asennetut ajurit
    - Windows-asiakkaat automaattisesti hakevat ja asentavat ajurin
  - CUPS-postscript tulostusajurit voivat kokonaan korvata tavalliset printterivalmistajien tulostusajurit

Samba 4.x

- Ei ole valmis, testiversioita julkaistu
- Uusi Samban sisäinen VFS-malli
  - Virtuaalitiedostojärjestelmät
- ADS-palvelimen toteutus
  - KDC
  - LDAP
  - Registry
  - ACL:t

Samba Linux-mikroverkon tiedostopalvelimena

- Samba-palvelin ja kernelin SMB-ajuri toteuttavat laajennokset, jolla symlinkit ja muut unix-tiedostojärjestelmien erikoisuudet toimivat
- Samba-tiedostojärjestelmän mounttaamiseen tarvitaan aina autentikointi
  - Kerberos + AD tai salana
- *pam_mount* PAM-moduli mahdollisesti toteuttaa tiedostojärjestelmän mounttauksen login-prosessin aikana